Kőszeg, 1909. junius hó 27-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó czimére küldendők.

XXIX. évfolyam. Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. 26. szám.

Az anyaság oltalma.

Nehéz, töretlen uton, de a világ mégis halad a nagy ideálok felé. A megváltásnak nagy processzusa ki nem merül, el nem pihen, az a világosság, mely az emberiséget vezeti, ha néha-néha el is borul, nem alszik ki még akkor sem, ha a sziklasirba temeti az elöitélet, a maradiság, a nagyképüség, mert felpattan a sir, a sötétség árnyai szétrebbennek, s tovább folytatja hóditó utját a megváltást hirdető örök igazság.

Ezek a gondolatok uralkodnak lelkünkön ma, midőn egy, a törvényben világosan kijelentett, de a holt betük tömegében eltemetett emberbaráti nagy gondolatnak hirdetői vagyunk, ennek a törvényes akaratnak feltámadását várjuk.

Tiz év mult el, hogy a törvényhozás megalkotta a nyilvános betegápolásról szóló 1898. évi XXI. törvénycikkelyt. Ennek a törvénynek akkoron nagyon is gyakorlati célja volt. Azt akarta, hogy a közterhek lehetőleg nivellálódjanak; azt akarta, hogy a hegyvidék közönsége ne legyen kénytelen megfizetni azon betegápolási költségeket, melyeket onnan az alföldi mezei munkára leszakadt, felvidéki munkás okozott azért, mert az alföldi gazdag termőföld lehelletétől nehéz, verejtékes mezei munka közben maláriát kapott.

Ez az intenció meg is valósult teljesen. A vármegyék munkája egyharmaddal apadt, többé nem kell az illetőség kérdésében egymás között élet-halál harcot vivniok.

A törvény azonban a mellett, hogy a közigazgatást egyszerüsitette, s a közterhek viselést egyenlővé tette, két nagy gondolatot is felszinre hozott, mondhatnók oly szerencsével, mint midőn a bánya kölejtője a trachitban aranyeret talál.

E két nagy gondolat közül az egyik az elhagyatott gyermek joga az állami ellátáshoz; a másik az anyaság joga ahhoz, hogy állami oltalom alatt gyermekét megszülhesse.

A törvény ugyanis akkor, midőn az országos betegápolási alapot szerencsésen megalkotta, 3. §-ában kijelentette, hogy az országos betegápolási alap fedezi: „a talált, valamint a hatóságilag elhagyottaknak nyilvánitott gyermekek után 7 éves korukig felmerülő gondozási és ápolási költségeket; a kórházban szülő nők ápolási költségeit."

Az elhagyott gyermek sorsát hamar felkarolta a törvényhozás. Az 1898. évi XXI. t. c. szükszavu rendelkezését átültette az 1901. évi VIII. törvénycikkbe és még abban az évben az 1901. évi XXI. t.-cikk mekalkotása által az állami oltalom joghatályát kiterjesztette a gyermek tizenötödik életévének betöltéséig. Emlitenünk sem kell, hisz ezzel a kérdéssel ismételten sokat foglalkoztunk, hogy a most hivatkozott törvények alapján az állami gyermekvédelem rendszere széles alapon épült ki. A gyermekvédelem nagy gondolatából egy nagy gyermekvédelmi rendszer alakult ki s elmondhatjuk, hogy az 1898. évi XXI. t.-cikk betübarázdái közé elültetett mustármag ma már egy terebélyes fa, melynek árnyékában a megmentett gyermekeknek félszázezere örvend az életnek. Egy parányi mag hullott a magyar anyaföldbe és lett belőle egy egész termés.

Annál különösebb, hogy a gyermekmentéssel oly szoros kapcsolatban álló második kérdés: az anyaság oltalma nem csak hogy holt betü maradt, de a kodexnek ez a betüje idővel annyira elhalaványult, hogy többé meg sem látták. A kórházban szülő nők gondozási költségeinek felhajtását csak ugy nyomozzák a hatóságok a tartásra kötelezettekkel szemben, mint e törvénynek meghozatala előtt.

Nyomozzuk, vizsgáljuk, hogy mi volt a törvényjavaslat szerkesztőjének intenciója, miben nyilvánult meg az „animus legem ferendi"?

Megfelel nekünk a törvényjavaslat indokolása, mely szóról szóra a következőket tartalmazza: „Az, hogy a kórházakban szülő nők, különben sem tetemes ápolási költségeit szintén az országos alap fizesse, közelebbi indokolásra alig szorul."

Az indokolás tehát eléggé világos, még meg is okolja azzal, hogy az ápolási költségek nem nagyok. Ebben igaza is van, mert egy gyermekágyi gondozás átlagos ideje tiz nap.

Ha találkoznék, a ki azt mondaná, hogy a talált, valamint a hatóságilag elhagyott gyermekeknek állami gondozásba vételét is eljárás előzi meg, mely a hozzátartozók vagyoni viszonyait nyomozza, és igy az egyenlő mértékkel osztó igazság is mogköveteli, hogy a szülőnők hozzátartozóinak vagyoni viszonya is nyomoztassék, az ily aggodalmaskodóknak azt feleljük, hogy az elhagyatottság tényét nyomozni kell, mert elhagyatottság e nélkül meg nem állapitható, a szülés tényét azonban nem kell nyomozni, mert ennek bekövetkezése előttünk történik.

De ha mégis lenne aggodalmaskodó, a ki szkeptikus felfogásának feketeségével a törvényhozó animusát kétségbe vonná, hivatkozunk magára a törvényjavaslatot a törvényhozáshoz benyujtott akkori belügyminiszterre, ki a képviselőházi vita során ez aggodalmaknak, bár azok akkor nem jelentkeztek, minden időre elejét vette, midőn szóról szóra a következő kijelentést tette:

„Itt van a törvényjavaslatnak egy lényeges diszpoziciója, a melyet szintén nem lehet kicsinyelni, és amint Horánszki Nándor t. képviselő ur mondja, semmibe venni, hogy a szülő nők szülési költségeit is az országos alap fogja ledezni. Tessék meg-

Tárca.

Apró történetek.

Irta: Zászlós.

I.

Valaki fütyörészve ment el az ablak alatt, amire Micike odaszaladt, hogy megnézze, hogy ugyan ki sétál ilyen vigan az utcán, nem őt illeti-e ez a délutáni séta, már csak a kalapja csücskét látta. Ugy látszik; megismerte igy is az aljegyzőt, Ordódi Bélát, mert összeszoritotta parányi öklét és azt mondta:

Gyülölöm! — Majd odalordult Margitkához s neki magyarázta, hogy meg tudná fojtani azt az aljegyzőt.

Hogy miért? Annak az Istem a megmondhatója. Talán mert kis lánynak nézi, talán másért! De ezt Micike sem tudja megmondani!

II.

Hosszu szoknyát kapott a Micike. Összel kapta. Amikor a téli ruhákat megrendelték Tauszkinál, megengedte a mama, hogy olyat rendeljen.

— Csak öt centiméterrel hosszabbat, édes mama. Nézze, az csak ilyen darabka!

— Hová gondolsz! Ostobaság... Gyerek vagy még! Nézze meg az ember... hosszu szoknyát? Hát mit? Talán bizony udvarló is kéne már.

— No de mama! — forgatta el könyörögve szemecskéit.

Addig hizelgett az a kis baba, addig járt a mamája után, addig becézte, amig megengedte a mamus.

Novemberben volt... verőfényes, langyos volt a mindenség, inkább a tavasz ébresztő, mint az ősz enyésztő lehellete érzett végig a tájon. Az emberek is olyan ünnepélyes ábrázattal jártak a soron, mintha az uristen ünneppé avatta volna a mai napot.

Megjött a Micike hosszu ruhája.

A Zsuzsi lélekzetet sem vett, amig a postára ért, kapkodva vette kézhez a csomagot s visszairamodott. Idegesen várta az egesz ház. Micike minden pillanatban az ablakhoz szaladt.

— De, hogy hol marad az a...! Mégis rettenetes! Tizszer megjártam volna a postát!

Onagysága, a kedves mama is izgatott, el szeretné titkolni, de nem ért ahhoz az asszony!

Végre berobogott a Zsuzsi! Micikének eláll a lélekzete is, a füléig dobog a szive, tán meg is látszik, hogy a cimpájában hogyan lüktet a vér...

Felkapkodják a dobozt s láthatóvá lesz a számla... ez nem érdekli az édest... csak tovább-tovább, hadd lássuk már...

Itt a ruha! Egy világos-szürke kosztüm... A Figaró, a derék s végre a szoknya!

— Mamácska! Felpróbáljam? — Nem is várja a választ, s beszalad a ruhával a kis szobába, az ő lányos, illatos kis szobájába...

... Tépi a ruhát magáról... olyan akaratosak azok a kapcsok, pedig ő kiváncsi, hát sietni kell.

Rajta a ruha. Fess, nagyon fess, hozzáfeszül a csipőjéhez, aztán feljebb meg olyan... nem tudom én, hogy milyen, de észbontó, az bizonyos!

— No nézze! Szép? Ugy-e szép!?

— Az asszonyka?... Abból le kell vágni!

— Jézusom! Hisz olyan rövid!

— Az neked rövid! Abból levágunk, punktum!

— Isten bizony, sohasem veszem fel ha hozzányulnak:

— Majd meglátjuk!

Mit csürjem-csavarjam, megkegyelmezett a mama a szoknyának.

Micike széket tett a tükör elé, hogy jobban lássa a parányi cipője hegyét. A bokáját már elfödi az a kiváncsi ruhadarab a szem elől.

Jaj mamus! Olyan jó maga!... Leugrik a székről és összecsókolja az édes anyja kezét, arcát.

III.

Meg volt világitva a terem minden sarka, nem volt homály sehol, csak fény csillogó reflex mindenütt. Ahová nem világitott el a sokágu kandeláberek fénye, ott kigyulladt annak a sok-sok fényes lányszemnek a lidérc lángja, az világitott, az andalitott a maga illatos kábitó fényével.

Az a sok mosolygó szempár, amelynél csak annak a lány-ajaknak a kacaja édesebb, a régi dajkameséket juttatta az eszébe.

Odatámaszkodott a nagy pillérhez és nézte-nézte, hogy ennek a sok embernek mindnek van párja, csak neki nincs, egyedül csak neki nincs!

Tele volt a szive keserüséggel. Amint azt a sokszinü lánytömeget nézte, nedves lett a szeme széle, — lám nemcsak asszonynak van könye — és ott a sok ember között, ugy érezte, hogy egyedül van, mint tán még soha!

Odébb, a felső luszter alatt, egy barna ur sétáltat egy nyurga feketehaju, bogárszemü kis leányt. Az a szem... az a szem! Amint ráemeli arra a barna fiura mintha a menyország legszebb csillaga ragyogna rá. Abból a soktüzü, csiszolt gyémántból, mely ott a méltóságos asszony fülecskéjén van, nem árad annyi fény, annyi szin, mint ebből a szempárból!

Hát még annak a bársonyos kéznek az a nedves melege, amely csak asszonykézen van, amit oly édes lecsókolni! Ordódy annyira nézi, hogy szinte táj már

tekinteni ezen kérdés előzményeit — teljesen hiven adta elő Rufly Pál t. képviselő ur — tessék megnézni a rendőri lapokat, mennyi bajnak fogja ez majd elejét venni! Hányszor fordul elő, hogy az ily szerencsétlen nő, mert vagyontalanságának igazolására a községhez kellet fordulni, mintsem, hogy szégyenét otthon megtudják, nem tette azt, hanem életét vette, vagy ugy járt el, hogy az sem neki, sem születendő gyermekének javára nem szolgált. E tekintetben itt egy rendkivül fontos erkölcsi momentumot látok, a mely népesedési és nemzetiségi tekintetben is, azt hiszem nem ócsárlást, hanem csak elismerést érdemel."

A minister kijelentéséhez kétség nem fér. Mindenki abban a felfogásban volt, hogy Magyarországban minden anya számára, a ki szülni akar, nyitva áll minden szülőház, minden kórház és senkinek sem fog eszébe jutni, hogy egy ily anyának vagyoni viszonyait, vagy hozzátartozóinak fizetőképességét nyomozza, mert mindenki meg van győződve arról, hogy az a nő, a ki a kórházban akar szülni, oly mostoha anyagi helyzetben van, vagy oly lelki kényszer hatása alatt áll, hogy kénytelen a kórházat igénybe venni, nem csak önmaga, de különösen születendő gyermeke érdeke miatt, mert annak már joga van az élethez és annak életre hivatása már állami érdek.

De ha a kérdés igy teljesen megoldva van, miért van mégis, hogy a gyakorlati exekutiva a törvény világos rendelkezését figyelmen kivül hagyja?

A törvény áldásos rendelkezésének szigoru, söt téves felfogása oka annak, kogy a gyermekgyilkosságok és a magzatelhajtás még mindig napirenden vannak, hogy ezek nem csak hogy apadtak, hanem tiz év statisztikájának adatai szerint azok száma emelkedőben van. Mert az a kétségbe esett leány, ki anyává lett, képes a botlást bűnnel palástolni csak azért, hogy szülőfalujának népe szégyenét meg ne tudja.

Ezt pedig lélektanilag nem nehéz megérteni. Még a legelvetemültebb ember is ellágyul, ha gyermekkorának otthonára és arra a környezetre gondol, a melyben gyermekéveit eltöltötte. A tisztes ház, a szigoru atya, a gyengéd anya, a község iskolája, temploma, papja, a sziv első érzelmeinek virágfakadása, mindezek elvonulnak annak a szerencsétlen leánynak szemei előtt, akit a lelketlen csábitás hálójába vetett és a kétségbeesésbe kergetik. Inkább a halált választja, vagy a kuruzsló asszony magzatirtó szerét, csak a faluban meg netudják az ő szégyenét. Felkeresi a legtitkosabb zugot, az erkölcstelenségnek legmélyebb rejtekeit és ottan szül, hogy testben megtörve, lélekben kimerülve, egy uj életet hozzon a világra, egy oly életet, melyhez a gyalázat, a szenvedés és a nyomor tapad.

Mi a következménye mindezeknek? Az, hogy a gyermek az angyalcsinálóhoz, a leány pedig az embervásárra kerül, mely hurcolja őt városról-városra, mig a legutolsó állomáshoz el nem jut s elevenen rohadva nem pusztul el kórházak derekaiján.

Ezek a szomoru következményei egy törvényellenes gyakorlatnak, mely végig gázol az élet virágos kertjén, talán szükkeblüségből, talán tudatlanságból, talán azért, mert igy megszokta és azt hiszi, hogy kizökkenne a világ, ha a bureaukratizmus az ő rákcsillagzatából valahogy eltérne.

Ne engedjük, hogy ez az igaz gyöngy, melyet a törvényhozás a tenger mélyéből felhozott, melyet azonban a bureaukratizmus, mint értéktelen lomot az iszapba visszadobott, továbbra is elföldelve maradjon, hanem hozzuk azt napfényre. Hadd lássa a művelt világ is, hogy ebben az országban a szociális alkotások iránt a társadalomnak van érzéke; hogy mi elég gazdagok vagyunk erkölcsi kincsekben arra, hogy a humanizmus nagy kérdéseinek megoldásánál, más nemzetek előtt haladva, ha kell uttörök is legyünk.

Az anyaság megoltalmazása az 1898. évi törvényhozásnak legdicsőbb alkotása, az államigazgatás kertészetének gazdagon termő gyümölcsfája. Ne akarjuk ennek termését avatlan gondozók által elpusztulni hagyni.

Alapitványi helyek a köszegi árvaházban.

Vasvár-szombathelyi székes káptalan a Kelcz-Adelffy róm. kath. árvaházban az 1909/10 tanévre üres alapitványi helyekre julius hó 30-ig bezárólag pályázatot hirdet. Es pedig:

1.) *Bekes* János néhai rumi plébános alapitványára 1 hely. Folyamodhatnak a rokonok. Ráfizetendő évenkint 180 korona.

2.) *Ficzkó* József, néhai peresznyei plébános alapitványa 1 hely. Folyamodhatnak rá a (Borecsa) Borháza Vasvármegye községből Fickó Evang János és Fickó keresztelő Jánostól származott rokonok. Ajánl rá a péterhegyi plébános Kühár Alajos, akihez a megkeresések intézendők. Ráfizet 114 koronát.

3.) *Grósz* Mihály néhai felsőszilvádi plébános alapitványára folyamodhatnak a rokonok fiai. Vagy ha ilyen nem akadna, úgy Pápa városa ajánlhat egy szegény jóviseletü és jó tanuló fiut. Ráfizet 213 koroua 70 fill.

4) *Groszman* Alajos néhai kegyesrendi tanár alapjára a végrendelet szerint, „egy kőszegi származásu, szegény, jótehetségü és jóviseletü rom. kath. fiu ápoltassék és neveltessék. Fölvételénél határozzon a kőszegi rom. kath. plébános és az árvaházi praefektus tiszta lelkü belátásra" A megkeresések Kincs István apát plébánoshoz intézendők.

5.) *Hoggei* János néhai szombathelyi kanonok alapitványa egy hely.

6.) *Illés* József néhai nagysitkei plébános alapra folyamodhatnak a rokonok. Ráfizet 277 koronát.

7.) *Kelcz-Adelffy* alapra üres 7 hely. Folyamodhatnak a rokonok és esetleg a szombathelyi püspöki megyéhez tartozók jó tehetségü és jó viseletü fiai.

8.) *Kőszeg-Adelffy* alapra üres 2 hely. Ajánl rá Kőszeg szab. kir. város tanácsa. A kérvények Kőszeg szab. kir. város tanácsához intézendők.

9.) *Radics* György néhai csémi plébános alapra üres 1 hely. Folyamodhatnak rá Oláh-Ciklinből (Vasm.) származott Radics rokonok. Ráfizet 202 kor. 30 fill.

10.) *Török* Antal néhai c. kanonok esperes, és Őriszentmártoni plébános alapra üres egy hely. Folyamodhatnak rá Kertes (Vasm.) községből származott Török és Gruber családokból származottak fiai. Vagy ha ezekből nem akadna ugy a kertesi esperesplébános és a községi elöljárók 3 jó erkölcsü, jótehetségü fiut ajánlanak választás végett Vasvár székes káptalanuak. Ráfizet 325 korona 69 fillért.

11.) *Török* József néhai kanonok alapra üres 1 hely. Folyamodhatnak rá az Anhalt János, Anhalt József és Anhalt Agnestől származott rokonok.

12.) *Tzupi* Imre néhai sopronmegyei lövői lakós alapra üres 1 hely. A végrendeletben ez áll: „Mindenkoron figyelem legyen a legközelebbi rokonomra ugy, hogy elsők legyenek a nemeskéri rokonaim, és azután a Völcseiek. Ha pedig elsőben a nemeskéri, azután a völcsei rokonaim között egy sem találtatnék tanulásra képes fiu, akkor elsőben a nemeskéri, azután a völcsei, s ha itt sem találkoznék, akkor a lövői tárához tartozó szegényebb jó tanuló gyermekekből taníttassék egy fiu. A kijelölést és elhatározást, hogy ki vétessék fel az intézetbe, minden időkre Lövőn leendő plébános urakra ruházom át." Ráfizet 146 korona 19 fillért.

13.) *Varga* József néhai szenteleki plébános alapra 1 hely üres. Folyamodhatnak rá a Vasmegyében levő Nagykölked és Harasztifalu községekből származott rokonok. Ha ezek nem volnának, ugy ugyanazon községben meghonosult szegényebb szülők jótanuló és jóviseletü gyermekei közöl vétessék föl. A nagykölkedi plébános, a helység birája és még két meghivott, de ez ügyben nem érdekelt helybeli lakós által jelöltetik ki a tanulásra legképesebb figyelmek Ráfizet 184 korona 68 fillért.

A Méltóságos és Főtisztelendő székeskáptalanhoz Szombathely intézendő kérvényekhez a következő okmányok csatolandók:

1) A fiu keresztlevele,
2.) Iskolai bizonyitvány az 1908/9 tanévről.
3.) Oltási vagy ujraoltási bizonyitvány.
4.) Az alapitóval való rokonságot igazoló iratok.
5.) Esetleg szegénységi bizonyitvány.
6.) Orvosi bizonyitvány, hogy a fiu éptestü és nem gyenge betegeskedő.

Ezen kivül van még számos elnyerhető fizetéses hely is.

Vöröss Zsigmond,
árvaházi prefektus.

Városi ügyek.

1930/909.

Hirdetmény

Madách Imre síremlékére adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

Kőszeg, 1909. junius 15-én.

Auguszt János,
polgármester h.

1936/909.

Hirdetmény

A zólyomi reformatus templom és lelkészlak felépitésére adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

Kőszeg, 1909. junius hó 15-én.

August János,
polgármester h.

2004/909.

Hirdetmény.

Az 1909. évi III. oszt. kereseti adó kivetési lajstrom az általános jövedelmi pótadóra vonatkozólag 1909. junius 23-tól junius 30-ig a városi adóhivatalban közszemlére ki van téve.

Kőszeg, 1909. junius hó 22-én.

Jagits Imre,
adóügyi tanácsos, számvevő.

2021/1909.

Hirdetmény.

Az 1909. évre megállapitott általános jövedelmi pótadó kivetési lajstrom 1909. évi junius 23-tól junius 30-ig a városi adóhivatalban közszemlére ki van téve.

Kőszeg, 1909. évi junius hó 23-án.

Jagits Imre,
adóügyi tanácsos, számvevő

Hirek.

— **Winzor Antal báró** hadtestparancsnok szerdán délután 2 órakor a sopron-kőszegi vonaton érkezett Kőszegre. A vasuti állomáson *Jerzábek* Nándor őrnagy állomásparancsnok fogadta a hadtestparancsnokot, akinek fogadására a város képviseletében *Auguszt* János h. polgármester, *Kőszegi* József rendőrkapitány és *Jambrits* Lajos h. főjegyző jelentek meg. A polgármester meleg szavakban üdvözölte a hadtestparancsnokot, ki szivélyesen megköszönte a figyelmet. A hadtestparancsnok még aznap szemlét tartott a nagygyakorlótéren, másnap pedig a harcászati lövészetet szemlélte meg Rohoncon, honnan Szombathelyen át Nagykanizsára utazott.

— **Uj doctor.** *Szorják* Hugó ügyvédjelölt kitünő sikerrel tette le a harmadik jogtudományi szigorlatot Kolozsvárott, hol tegnap avatták a jogtudományok doctorává.

— **A házadó kataszterről** tartott mult hétfőn előadást *Berzeviczy* Emil pénzügyigazgató helyettes a városház közgyülési termében. Az előadáson a kőszegi járás jegyzői vettek részt.

— **Uj gyepmester.** A városi gyepmesteri állást több pályázó közül *Grünszeisz* József szombathelyi gyepmesterrel töltötték be, ki a kőszegi gyepmesteri telepre üzletvezetőt állit.

— **Elfogott perselyrabló.** Már évek óta tapasztalták, hogy a kálvária mellett lévő Szent-Antal-perselyt állandóan dézsmálja valaki. Két évig hiába kutatták a tettest. Végre *Kőszegi* József rendőrkapitany állandó őrszemet állitott a persely őrizetére. Igy azután sikerült is elfogni a tettest Paszner Sándor kőszegi ácssegéd személyében. Paszner a kihallgatás alkalmával bevallotta, hogy már két év óta ő volt az állandó hivatlan vendége a perselynek. A vakmerő tolvajt feljelentették a királyi ügyészségnél.

— **Kerekpártolvaj.** Klausz Rezső kőszegi lakatostanonc f. évi március hó 18-án Heidenreich Lajosnak

---

a szeme. Es szeretné, ha félre tudná forditani a fejét, hogy ne lássa azt a leanyt, de odaköti annak a sokszor leimádkozott szempárnak a varázsa s nem bir vele, pedig érzi, hogy elvérzik mellette!

Talán a terem másik sarkában jobb lesz . . . Ordódy odamegy a cigányhoz, nem találja a helyét sehol . . . nem jó ezt a hosszu szoknyás kis lányt nézni.

Néhány hete, néhány hónapja, amikor még abban a kurta batiszt-szoknyácskájában szaladgált az a lány, másként volt ez mind! Talán a szoknya hosszával nőtt az ür is közöttük . . .

Egymásután keringtek a párok, lágyan ritmikusan mint a régi görög pastorellák zenéje. A villamos hajtürtök áradó illata, a leányruhák bóditó szele, a forró báli levegő elkábitotta az agyát. Ráhajtotta a fejét a cigány-páholy bársony támlájára s talán most törölte le a szeme széléről a második könyét.

— Nem tarthat már soká! Ott vagyok, hogy megsiratom már!

Valaki a vállához ért. Zimányi Laci volt, aki tudott Ordódy szive bánatáról, aki ugy érezte Ordódy elkeseredését, mint tán ő maga. Mély fekete szemü gyerek, akinek még az agyát is szivből gyurták.

— Béla mit busulsz? Mici egyedül van, eredj hozzá: Még egy lépést se táncoltál vele. A te beteg szivednek van még patikája! Gyere hát! Szentimentális vagy. Mint egy tulságosan tüzött lány.

— Más se volna külömb az én helyemben!

— Ugyan, ugyan hallottunk már külömb meséket is. Azok a régi nagy szerelmek sem mentek egy kis bánattól a falnak! Tizet egy ellen, hogy téged var. Az imént kikosaraz ta a Bandit! No most se szó, se beszéd, oda mégy! Én mondom . . .

IV.

Este felé fényes hópihék szálltak a soron, nyugodtan, fenségesen, lágyan . . . aztán fordult egyet az idő s beledudált a fagyos téli szél az utcába. Megrázta az ablakokat, amint elszáguldott fölöttük.

— Hallja? Haragszik az istenke, hogy ilyen rossz . . . Igy megharapni az ujjamat! Többé soha sem nyulok magához.

— Ha a bajuszomat bántja, mindig megharapom!

— Fügét! — és szétborzolta Ordódy barna haját, ez meg ölbekapta s összecsókolta, ahol érte.

— Ezután igy lesz, hát csak bántsa a bajuszom vagy a hajam! Én külömben is meg fogom kérni a mamát, hogy amig itt vagyok, ne mozduljon a szobából, mert én nem birok magával!

— Nem maga kezdte? Kiállhatatlan!

— Csak jöjjön be a mama! . . . Majd meglátjuk, hogy melyikünknek hisz . . . Igaz ni! . . . Micike varrja fel ezt a gombot a keztyümre . . .!!

A kis Micike szaladt a varrótüért, meg a cérnáért és olyan büszkén, olyan komolyan öltögette azt a kis gombot . . .

Ugy érezte, hogy ez a kis teendője asszonnyá avatja már, hisz kell, hogy az ő jövendőbeli zsarnokának kesztyüjén gomb legyen?

Amikor elkészült vele, megpróbálta, hogy elég erősen ül e még a másik. Nem volt vele megelégedve, fitymálva mondta:

— Csak olyan gyári munka!

Hozzá is fogott, hogy megmutassa, hogy milyen lesz az, ha ő varrja fel azt a gombot.

Hirtelen megszólalt:

— Ordódy ma nálunk vacsorázik! . . . Igen nagy a szél! Hova menne! . . . Jó?

— Köszönöm! — Oda hajolt a menyasszonya dolgos kis kezéhez és megcsókolta!

Aztán szótlanul nézte a lányka barna fejét, az arcát, minden mozdulatát . . . és amikor az Edes fel vetette a fejét, s a szemébe nézett, mintha a gondolatát fürkészné, érzett a hangján, hogy nagyon őszintén, szinte meghatottan mondta!

— Azt hiszem, hogy ez a boldogság! — Es megszoritották egymás kezét! . . .

220 korona értékü kerékpárját éjjel a kapu alól ellopta s másnap Szombathelyen 80 koronáért elzálogositotta. A könnyen szerzett pénzt hamarosan még az nap nagyobb társaságban elmulatta. Amikor a pénz elfogyott, visszament Kőszegre s március 23-án éjjel ugyancsak Heidenreich kerékpárraktárából egy már használt „Dürkop" kerékpárt csent el s ezt Szombathelyen elzálogositván, a kapott 50 koronát elmulatta. Hasonlókép március 24-én Heidenreichtől egy motorkerékpárt vitt el 700 korona értékben, amit 120 koronáért zálogositott el. De még egyéb buncselekmények is nyomták Klausz Rezső lelkét, ugy mult év őszén a villanytelep udvarról egy üllőt, Wörös Aladárnak a vásártéren levő gépszekrényéből egy gépszijat, végül a Czeke-féle téglagyár gépházából szintén egy gépszijat elvitt, amiket Kondics József nagygencsi lakosnak 20—20 koronáért eladott. A kir. törvényszék beismerésben levő Klausz Rezsőt 4 rendbeli lopás büntette és 2 rendbeli lopás vétségéért 2 évi fegyházra, Kondics Józsefet pedig, aki tagadta ugyan, hogy a gépszijak lopott voltáról tudott volna, orgazdaság vétségéért egy hónapi fogházra itélte. Kir. ügyész sulyosbitásért, Kondics pedig elitélése miatt felebbeztek.

— **Ház eladás.** *Rákossy* Ferenc őrnagynak a Király uton levő házát, *Jámborffy* Kálmán vezérőrnagy vette meg 20.250 koronáért.

— **Olcsóbb lett a hus.** Mészárosaink, mint halljuk, a jövő hó elsejével a husárával leszállnak. Kilónként a husára 16—20 fillérrel lesz olcsóbb.

— **Disztornászat.** Igen szép látványosságban volt részünk szerdán délután. A főgimnázium rendezte első disztornáját, amelyen az intézetnek 300 tőt meghaladó nagy serege vett részt. A nagy csapatnak festői tornajelmezben (fehér trikó, zöld sapka, piros öv) való felvonulása igen szép látványt nyujtott. A diákok szabad gyakorlatai, szertornázásai és felvonulásai pompásan sikerültek és a közönség teljes osztatlan elismerését vivták ki.

— **A kőszegi felsőbb leánynevelő intézet vizsgái.** A dunántuli ág. hitv. ev. egyházkerületnek e jó hirnevü leánynevelő intézetében a mult héten folytak le az évzáró vizsgák. *Gyurátz* Ferenc püspök elnöklete alatt e hó 16-án kezdődtek azok és e hó 18-án délután szép müsoru ünnepéllyel végződött a tanév. A vizsgálatokon a püspök oldalán mint kirendelt biztos *Sträner* Vilmos soproni theológiai tanár jelent meg. Az intézet élén *Budacker* G. Károly igazgató áll, kinek vezetése alatt az intézet tanárnői igen szép eredményt értek el. A helyi iskolai bizottság *Freyler* Lajos egyházközségi felügyelővel az élén, szintén meleg érdeklődést mutatott a vizsgálatok iránt.

— **A főgimnáziumi** Diáksegélyző Egyesület junius 27-én, vasárnap d. e. tél 11 órakor tartja közgyülését a főgimnázium igazgatói irodájában. A főgimnáziumi Egyesület közgyülése pedig ugyanaz nap 11 órakor lesz a főgimnázium tanácstermében. Az egyesületek tagjait tisztelettel meghivja közgyülésre az igazgatóság.

— **Te Deum.** Bezárultak az iskolák kapui. A diáksereg egy évi munka után vakációra megy s a tanárok is kiveszik részüket a jól megérdemelt pihenésből. Keddeu lesz a hálaadó istem tisztelet a helybeli tanulók részére, mely után a bizonyitványokat fogják kiosztani.

— **Munkakiállitás.** Az iparos tanonciskola rajztermében ma, jun. hó 27-én (vasárnap) d. e. 10—12-ig munka- és rajzkiállitás tartatik, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghivja az iskola igazgatósága.

— **Nyári mulatság.** A kőszegi zenepártolók egyesülete folyó évi julius hó 4-én tartja hangverseny és tánccal egybekötött nyári mulatságát a sörcsarnok kerthelyiségében. Az egylet tagjai alapszabályok értelmében belépő dijat nem kötelesek fizetni. Kezdete délután 5 órakor. Belépő dij nem tagoknak 1 kor. Családjegy 2 korona.

— **Népünnepély.** Rőttalván julius hó 11-én tánccal egybekötött nagy népünnepély lesz, melynek tiszta jövedelme a templom belső renoválására fordittatik. Az ünnepély sorrendje a következő: Délután 5 órakor diszfelvonulás, magyar eredeti ruhában. A menet indul a községben levő vendéglőből a Hollenthonuer féle vendéglőbe, hol a mulatság veszi kezdetét. Délután 6 órakor veszi kezdetét a nagy vásár, mely alkalommal mindenki, a ki 25 fillért fizet, egy szép tárgyat kap. Este 7 órakor a „Zeppelin"-féle léghajó felszállása. Este fél 9 órakor a vendéglő előtti réten fényes tüzijaték. Rendezi: Kovács Rezső. Belépti dij személyenkint 50 fillér. Két zenekar. Kedvezőtlen idő esetén a népünnepély julius hó 18-án lesz megtartva. Jegyek előre kaphatók Róth Jenő könyvkereskedő üzletében. A faluban levő vendéglőben szintén lesz mulatság a nép részére, csekély 30 fillér belépti dij mellett.

— **Kerti ünnepely.** A helybeli önkéntes tüzoltóegyesület f. évi julius hó 11-én a sörkertben saját pénztára javára versenytekézéssel és tüzijátékkal egybekötött kerti ünnepélyt rendez. Kedvezőtlen időjárás esetén az ünnepély a rákövetkező vasárnapon lesz megtartva. Bővebbet a hirdetések közt.

— **Turista kirándulas.** A kőszegi turista egyesület julius hó 25-én társas kirándulást rendez. Az utiterv: Kőszeg-Szombathely, Sopron-Nagymarton, Fraknó, Rozália-hegy, Savanyukut. Kedvezményes vasuti jegyről történik gondoskodás. A részletes programm Róth Jenő könyvkereskedésében lesz megtekinthető, hol a résztvenni akarók jelentkezhetnek.

— **Turista táncmulatság** A kőszegi turista egyesület augusztus hó 1-én nyári táncmulatságot rendez. A mulatság előrelathatólag a Mulató kertben fog megtartatni. Bővebbet majd a meghivók nyujtanak.

— **A turista egyletből.** A kőszegi turista egylet választmánya csütörtökön *Freyler* Lajos elnöklete alatt ülést tartott, melyen az ez évi munkatervet állapitották meg. Elhatározta a választmány a turista utak és jelzők fokozatos javitását, továbbá, hogy az Óház-ra tiz kulcsot készittet, melyeknek egyrészét kiosztja, egy részét pedig a rendőrőrszobába helyezi el és a Struc szállodán levő turista táblán jelezni fogja, hogy az Óház kulcsok hol találhatók. Elhatározta még a választmány, hogy erős turista padokat készittet, a soproni turista padok mintájára. Rendez az egyesület julius hóban egy társas kirándulást és augusztus hóban egy nyári mulatságot is. Sajnálattal vette tudomásul a választmány, hogy a budapesti turistáknak a pünkösdi ünnepekre, majd Péter-Pálra tervezett kirándulása a jelentkezők csekély száma miatt, ez évben elmaradt. Az ülésen a választmányi tagok nagy számban voltak jelen.

— **Vasuti közgyülés.** A kőszeg-szombathelyi h. é. vasut részvénytársaság tegnap délután tartotta évi rendes közgyülését a városház közgyülési termében. Tudomásul vette a közgyülés az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, majd számadóknak a felmentvényt adta meg. Igazgatósági tagoknl *Kovács* Károly és *Nagy* Albert hercegi jószágkormányzó választattak meg, mint ujak, az utóbbi Haller József helyére. A felügyelő bizottságba Kovács Károly helyébe dr. *Schneller* Aurél került. Az elsőbbségi részvények utáni 6%-os kamat szelvények junius hó 28-tól már beváltatnak. Kőszeg város 300 ezer korona névértékü törzsrészvényei után 16.561 K 03 fillért kap, mely összeg 5.52% kamatozásnak felel meg.

— **Városi közgyülés.** Kőszeg város képviselőtestülete julius hó 8-án tart rendkivüli közgyülést. A rendes havi közgyülés julius hó 1-én elmarad.

— **Adomány.** A helybeli ipartestület az iparostanonciskolai munkakiállitásban résztvevő tanoncok munkáinak megjutalmazására 100 koronát adományozott, mely adományozásért az iskola nevében e helyütt is köszönetet mond az igazgatóság.

— **A főgimnázium I. osztalyába** az előzetes beirás julius 1-én, csütörtökön d. e. 8—11-ig lesz az igazgató lakásán. Be kell mutatni az iskolai, születési és ujraoltási bizonyitványt.

— **A III. osztályu kereseti adó** kivetési lajstrom az általános jövedelmi pótadóra vonatkozólag junius 30-ig közszemlére van kitéve a városi adóhivatalban, hol az általános jövedelmi pótadó kivetési lajstrom is betekinthető, mely ugyancsak közszemlére van kitéve.

— **Lawn-Tennis a Sörkertben.** Megirtuk annak idején, hogy a helybeli honvéd tisztikar tennis pályát létesit a sörkertben a régi pálya helyén. A játékpálya már el is készült s javában üzik is már rajt a szép labdaütő sportot. A honvédtisztikar heteukint háromszor, hétfőn, csütörtökön és pénteken a meghivott vendégeknek bocsátja rendelkezésre a pályát. Szóval vig élet van a sörkertben.

— **Ötven milliónál több** fedélcserepet gyártanak évente a Bohn-féle téglagyárak a Bohn-féle természetes vörös fedélcserepekből, melyek kiváló minőségüknél fogva közkedveltségnek és nagy keresletuek örvendenek.

— **A győri m. kir. állami fa- és femipari szakiskolába** 1909/10-ik iskolai évre folyó évi julius hó 1—15-ig lehet beiratkozni. Irásban is lehet jelentkezni, amikor a fölvételi kérvény mellé csatolni kell a szükséges okmányokat. Fölvehetők rendes tanulóknak a 12 évnél idősebb olyan tanulók, kik az elemi iskola VI., a középiskola, vagy polgári iskola II-ik osztályát jó sikerrel elvégezték és kivételesen olyan iparos inasok is, kik az ipari inasiskola III osztályát végezték be. A tanulók orvosi bizonyitvánnyal igazolni tartoznak, hogy ép testalkatuak és a mesterségre alkalmasak. Azok, kik nem személyes jelentkezés, hanem folyamodvány alapján vétettek fel, szeptember 1—3. napján délelőtt személyesen tartoznak a beiratásra és orvosi vizsgálatra jelentkezni. Tandij nincs. Segélyegyleti alapra évenként 20 korona, önképzőköri tagdijra 3 korona, műhelybiztositékra egyszersmindenkorra 6 korona fizetendő. Ez utóbbi összeg a tanuló tulajdona marad s kilépéskor visszakapja. Segélyegyletdij alól jó viseletü, szorgalmas tanulók szegénységi bizonyitvány alapján felmenthetők. Az iskola célja müvelt iparosok nevelése. Teljes kiképzést nyujt az épület- és müasztalosságból, az épület-, mü- és géplakatosságból. A tanulók elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek. Az elméleti oktatás tárgyai a közismereti és szaktárgyak, a gyakorlati oktatás pedig a rendes műhelyi munka müvezetők és műhelytőnökök oktatása mellett A szakiskola minden végzett növendéke a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Ur 1895. evi 17698. szám alatt kelt rendelete alapján munkakönyv váltására jogositó végbizonyitványt kap, mely a megfelelő korban a mesterség önálló üzésére is jogot ad. A szakiskola 4 évfolyamból áll, tehát bevégzése 4 évhez van kötve. A tanulók élelmezéséről s egyéb ellátásáról a szülők gondoskodnak. Vidéki tanulók olcsó ellátáshoz jutnak.

— **A gőzgépkezelők és kazánfűtők** legközelebbi képesitő vizsgái Sopronban julius hó 4. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szentgyörgy-utca 20.) küldendők.

— **A villamos szinház,** mely már egy hete, hogy a városmajorban felütötte sátrát, jó képeivel, változatos müsorával nap-nap után szép közönséget vonz falai közé. A képekről határozottan elmondhatjuk, hogy nem rezegnek, nem bántják a szemet; változatos müsora pedig mindenkit kielégit s innen van, hogy minden előadásnak meg van a maga közönsége, mely szivesen eljár a moziba. A tulajdonos a jövő héten teljesen uj müsorral tölti meg az előadásokat s a napokban kapja meg a legutóbb készült felvételeket, melyek még egyáltalán bemutatva sem voltak. A tulajdonos áldozat készsége, figyelme a közönség részéről csak pártfogást érdemel. Müsor: Junius 27. és 28-án. 1. Aruló kinematograph, humoros. 2. Modern betörők, humoros. 3. Az arany bogár, szinezve. 4. A bogáncs, humoros. 5. Köpenicki kapitány, szenzációs felvétel. 6. Kirándulás a Niagara vizeséshez, természet után. 7. Az ördög fia. Óriási látványosság 12 felvonásban és 35 képben. Junius 29. és 30-án. 1. Elő virágok, szinezve. 2. Póruljárt ékszertolvajok, érdekfeszitő felvétel. 3. Szarvasi ur pechje, humoros. 4 Megzavart lakodalom, humoros. 5. Faipar Canadában, természet után. 6. Elvarázsolt tó, fantasztikus felvétel. 7. A torreador szerelme. Rendkivüli szenzációs és izgató dráma 5 felvonásban és 24 képben. — Julius 1. és 2-án. 1. Vak tüzilárma, humoros. 2. Elvarázsolt ház, humoros. 3. Elveszett szemüveg, humoros. 4. Hatásos védbeszéd, humoros. 5. Párisi betörők, apache dráma. 6. Nagy Steple-Chaase auteilleben, sport felvetel. 7. Csintalan cukrász inas, humoros. 8. Hamupipőke. Fantasztikus mesekép 5 felvonásban és 35 képben, szinezve. — Junius 3. és 4-én 1. A fűben, mulattató. 2. Lovagló iskola Laumurban, érdekfeszitő sportkép. 3. Cigányélet, szép dráma. 4. Chicagói pénzhamisitók, izgató felvétel. 5. Felsült nőbarát, humoros. 6. Szerelmes tüzoltó, humoros. 7. A csodatyuk. Fantasztikus látványosság, egészen sziuezve, 12 felvonásban és 35 képben.

— **Anyakönyvi statisztika.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési, házassági és halálozási esetek jegyeztettek be:

Születés.

Junius 11-én: Bogyay Lajos és Pauler Katalin fia Tamás-Akos-Pongrác r. k

Junins 12-én: Beyer Teofil és Schönovszky Ida leánya Ida ág. ev.

Junius 13-án: Szolderics Károly és Császár Laura fia Jenő r. k.

Junius 14-én: Agoston György és Tóth Lina fia István ev.

Junius 10-én: Reitbauer Flórián és Witzman Mária leánya Mária r. k.

Junius 16-án: Horváth István és Fersly Rozália leánya Rozália r. k.

Házasság.

Junius 7-én: Hausmanninger Károly százados és Appel Karolina.

Junius 13-án: Brückler Mihály szőlőmives és Kappel Zsuzsanna.

Junius 13-án: Krancz József kisbirtokos és Paszner Erzsébet.

Halálozás.

Junius 7-én: Reczetár Ilona 4 hó r. k. bélhurut.

Junius 8-án: Witzman Mária 15 éves r. k. sorvadás.

Junius 12-én Beyer Ida 1 óra ev koraszülött.

Junius 15-én: Renner János 56 éves r. k. agyvérömleny.

Junius 16-án: Bors Jenő 24 éves r. k. tüdővész.

Junius 18-án: Brenner Gabriella 4 éves r. kath. gümőagylob.

Junius 19-én: Süle Ignác 67 éves r. k. aggkor. — Király Fülöp 17 éves r. k. agyhártyagyuladás.

Junius 21-én: Maitz Mária 28 nap r. k. gyengeség.

Junius 23-án: özv. Krötzl Józsetné 53 éves r. k. tüdővész.

Junius 24-én: Mayer Gusztáv 7 hó r. k. bélhurut.

Junius 25-én: özv. Pápai Péterné 60 éves r. k. szivbaj.

Junius 26-án: özv. Stahl Antalné 75 éves r. k. szivbaj. — Horváth Ferenc 3 hó r. k. tüdőgyulladás.

Közgazdaság.

(Folyt. és vége.)

A mütrágyázás jövedelmezősége attól is függ, hogy mibe kerül a hatóanyag kilogrammja. Ismeretes dolog hogy egy kilogramm szuperfoszfát-foszforsav drágább mint egy kilogramm Thomassalak- vagy csontliszt-foszforsav, csakhogy az előbbiből kevesebb kell holdankint, mint két utóbbiból. Számos kisérletet végeztek már azirán t, hogy mennyi Thomassalak-fosforsav egyenértékü egy kilogramm vizben oldható fosforsavval. A kisérletek azt mutatták, hogy ez a talaj szerint nagyon változó. Véleményem szerint a gazda leghelyesebben oly módon állapithatja meg, hogy melyik mütrágyafélébol egyforma pénzértékü trágyát szórat el és meghatározza, melyik adott nagyobb termést.

Ha például meg akarja állapitani, hogy a szuperfoszfátnak vagy a Thomas-salaknak az alkalmazása célszerübb-e, akkor kat. holdjára 200 kg. 16. kg. vizbenoldódó foszforsavat tartalmazó szuperfoszfátot számitva, ez jelenleg 16 kor. 64 fillérbe kerül. A Thomas-salak foszforsavának kilója 35 fillérbe kerül, a szállitási költség változó, minél inkább kelet felé van valamely gazdaság annál többet tesz az ki. M.-Ovárra a szállitási költség 110 fillér. 16% foszforsavat tartalmazó Thomas-salakot véve alapul, eszerint 200 kg. szuperfosztát annyiba kerül, mint 282 kg. Thomas-salak. Aszerint, amint az egyik vagy másik ad nagyobb terméstöbbletet, kell az alkalmazandó mütrágyát megválasztani. Hasonló eljárást kövessünk akkor is, ha arról van szó, hogy chihilisalétromot, kénsavat amonuiákat, mésznitrogént stb. használjunk-e.

A mütrágyafélék, elsősorban a fosforsavtartalmuak, annál nagyobb terméstöbbletet adnak, minél, egyenletesebben eloszlódnak a talajban, ezért hibás eljárás minálunk a fosforsavtrágyákat közvetlen a vetés előtt szórni ki.

Nedves tavasszal ez a hiba csekély lesz vagy nem is mutatkozik, amint azonban a tavasz száraz, a mütrágya érvényesülni nem tud, mert megmarad a felső rétegben, mig a tápanyagokat felszivó gyökerek zöme a mélyebb rétegekben terjed szét, vagyis a mütrágyában adott tápanyag nem a gyökerek között hanem a gyökerek felett lesz, nyilvánvaló dolog tehát, hogy ily esetben a mütrágya jövedelmet nem adhat.

A fosvorsavtrágyákat ez okból mindig több hónappal a vetés előtt kell elszórni, hogy az időközben

lehullott csapadék a trágya hatóanyagát a talajba bemossa, eloszlassa. Akárhányszor célszerü lesz az elóveteméuy alá adni a trágyát, így például nem a buza, hanem az elóveteményül szolgáló zabosbükköny ala. A zabosbükkönyre az időjárás szerint hol kisebb, hol nagyobb lesz a trágya hatása, a buzánál azonban biztosan érvényesül a mütrágya, még száraz években is.

A cukorrépa után következő árpánál mindig az esetben értem el legnagyobb eredményt, ha nem az árpa, hanem a cukorrépa alá adtam a mütrágyat és pedig a szokásos 150 kg. szuperfoszfátot alkalmazva. Az árpa alá közvetlen 40—50 kg. chilisalétromot adva, a termés jelentékenyen fokozódik a minőség romlása nélkül.

A holdaukint adandó mütrágya mennyisége sziutén befolyással van a mütrágya jövedelmezőségére. Fösvénykedni a mütrágyával éppen oly hiba, mint pazarolni. A gyakorlatban a hatás nem ritkán azért marad el, mert keveset adtunk a trágyából, máskor meg azért nincs jövedelem, mert nagyon sokat adtunk belőle és a terméstöbblet nem képes fedezni a trágyazás költségeit. A legmegfelelőbb mennyiséget minden gazdaság csak több évi kisérletből állapithatja meg.

Altalánosságban csak annyi modható, hogy minél kiéltebb, kizsaroltabb földre hozunk első izben mütrágyát, annál bővebbre mérjük a trágya mennyiségét, két háromszori trágyázás után már mérsékelhetjük az adagot.

A jövedelmezőségre való tekintettel azon legyünk, hogy a mennyiség növelése ne vonja maga után a minőség romlását. A legtöbb növénynél a minőség akkor csökken, ha a talajban a nitrogén tulsulyban van a másik két tápanyaggal szemben, ezért oda kell törekedni, hogy a fosforsavból és a káliból legyen több a talajban, hogy a nitrogén szabályozza a tápanyagfelvételt. Nálunk mesterséges nitrogéntrágyát ritkán használnak, már sokkal gyakrabban száritott sertés-, vagy szarvasmarhatrágyát vagy fekáltrágyát, ezekben a főtápanyag a nitrogén, ha egymagukban alkalmazzuk, könnyen előidézhetik a minőség romlását, vagy egyéb hátrányos állapotokat, amiért is ezeket csak fosforsav vagy kálitosfáttal kiegészitve használjuk. A mütrágyázás jövedelmezősége attól is függ, hogy mely növényfaj alá alkalmazzuk azt. Minél nagyobb értéket képvisel a sulyegység, annál biztosabban számithatunk jövedelemre. Ha kat. holdankint 150 kg. szuperfoszfátot adunk, akkor a jelenlegi áraknál — a szalmatöbblettől eltekintve — 54 kg. terméstöbblet fedezi a buza alá adott trágya költségét, 78 kg. ellenben az árpáét vagy zabét, az utóbbiaknak tehát nagyobb termést kell szolgáltatniok, hogy a buzával egyenlő jövedelmet adjanak.

A jövedelmezőség nagyságára végül befolyással van a számitás módja is. A gabonaféléknél a mütrágya nemcsak a szem-, hanem a szalma termését is fokozza aszerint már most, amint ezt is figyelembe veszik — amint jelenleg mindenütt tenni kellene, mert a fölösleges szalma jól értékesithető — vagy nem lesz a jövedelem nagyobb vagy kisebb.

A legtöbb gazda a mütrágya utóhatását nem veszi figyelembe, mintán pedig ez akárhány esetben számottevő mennyiség, a jövedelmezőség helyes megállapitásánál ezt is számitásba kell venni.

(„Köztelek.") Cserháti Sándor.

Nyilt-tér.*

Öreg tanitómhoz, Pados Gáborhoz!

A fenyvesek honában szomorúan rázza a szél a sudár tülevelüfa galyait.

Céltalanul bolyongok a „zordon Kárpátoknak fenyvesekkel boritott vadregényes tája"-in mi alatt lelkem elszáll oda honnét a szomoru hir érkezett, hogy Te, jó tanitóm, betegen fekszel. Máskor ezer örömök között, pajzánkodva járta be lelkem a Szabóhegyet, Óházat, a himes mezőket, e kies vidék természeti szépségeit; mig most szivszorongva közelget, félve siet a Te beteg ágyadhoz.

Tehát Téged is megtört a munka, a küzdés? Csak a tanitó tudja, mi az, tanitónak lenni. Gyertyafény, mely magakörül világosságot terjeszt, de önmaga folyton fogy.

Emlékeimben visszatérek Hozzád, a Te mühelyedbe, hol egykor én is bámulva hallgattalak, csodálva néztelek, hol megszületett az a gondolatom, hogy én is tanitó leszek. Igen! A Te csendes beszéded lopta szivembe ezt az elhatározást s íme 8 év múlt el csak azóta, mióta „a nemzet napszámosa" vagyok. Csak áldalak érte, pedig utamon a rosszakarat, ellenségeskedés, hálátlanság voltak állandó kisérőim s mégis rajongok pályámért, mert kis pajtásaim között boldogság tölt el, — mint Téged egykoron — mikor a szüzies gyermeki lélek megnyilatkozott s az értelem kiváltotta igaz gyöngyeit.

A társadalom legszélesebb rétege kicsinyléssel, közönnyel nézte a legujabb időkig a tanitó munkáját s csak most mikor a hit megingott, az élet terhére lett s az állam testébe beleharapott a bajok rákfenéje, akkor vette észre, hogy a 35 ezer főnyi tanitóból álló hadsereg szinte gigászi erővel dolgozik az erkölcsös magyar állam kiépitésén.

De mit beszélek Neked ezekről, mikor Te beteg vagy s ugy is átélted ezeket?

Tudom, hogy nem igy szokás beteget látogatni, de oly nehéz a szivem s Téged annyira szeretlek, hogy nem hallgathattam el ezeket.

Köztudomású, hogy vannak irók, költők, müvészek, tudósok s emberbarátok, kiket az emberiség megörökitett, azt már kevesebben akarják tudni, hogy a tanitó maga munkájával szintén örökbecsü munkát végez, de én állitom, hogy Te hallhatatlan lelkemben épitéd fel a monumentális emléket akkor, midőn a tanitványokba beoltottad a hitet, tudást és a hazaszeretetet. Nem kell a Te nagyszerü munkádnak közhely, hova az emberek bámulni járjanak, mert élni fogsz a mi szivünkben, hova nem jut hálátlanság, irigység, hazugság.

Ez a tanitónak a legaranyosabb érdemkereszt.

Kérve-kérem a Mindenhatót, tartsa meg drága életedet addig, meddig az Ő bölcsességének tetszik s

„Legyen szivednek szép vigasztalása
Örök az élet s van feltámadás."

Baraczka, 1909. junius hó.

Szerető tanitványod

Imre Lajos,
állami vezető tanitó.

Vasuti menetrend.

Sopronból—Kőszegre:

	Klm.			
Sopron	—	4·00	10·15	7·42
Bécsből			7·40	
Harka-Kópháza	5	4·11	10·36	7·53
Sopron-Keresztur	10	4·23	10·49	8·05
Alsópéterfa H-t.	14	4·35	11·01	8·17
Sopronnyék Haracsony	17	4·53	11·23	8·36
Doborján L.-St.	19	5·04	11·35	8·47
Lakompak	23	5·16	11·49	8·58
Veperd-Kabold H-t.	28	5·30	12·04	9·12
Sopronszentmárton	29	5·39	12·13	9·19
Sopronujlak Hst.	32	5·47	12·22	9·28
Csáva L.-St.	34	5·59	12·34	9·39
Felsőpulya	39	6·18	12·56	9·58
Alsópulya H-t.	43	6·29	1·08	10·09
Felsőlászló	47	6·40	1·22	10·20
Rőt-Rendek L.-St.	53	6·58	1·42	10·38
Kőszegvizgyógyintézet Hst.	56	7·08	1·52	10·47
Kőszeg	58	7·17	2·01	10·56
Szombathelyre		8·35		

Kőszegről—Sopronba:

	Klm.			
Szombathelyről			6·45	3·15
Kőszeg	—	3·58	8·25	4·07
Kőszeg izgyógyintézet Hst.	3	4·08	8·35	4·17
Rőt-Rendek L.-St.	6	4·19	8·47	4·28
Felsőlászló	12	4·35	9·06	4·45
Alsópulya Hst.	16	4·48	9·20	4·59
Felsopulya	19	5·05	9·40	5·17
Csáva L.-St.	24	5·17	9·54	5·30
Sopronujlak Hst.	27	5·29	10·06	5·42
Sopronszentmarton	29	5·38	10·17	5·51
Veperd-Kadbold Hst.	31	5·46	10·25	5·59
Lakompak	36	6·00	10·41	6·14
Doborján L.-St	40	6·10	10·53	6·25
Sopronnyek-Haracsony	42	6·27	11·12	6·42
Alsópéterfa Hst.	45	6·38	11·21	6·52
Sopron-Keresztur	49	6·49	11·37	7·05
Harka-Kopháza	54	7·02	11·55	7·28
Bécsbe			3·50	
Sopron	58	7·14	12·08	7·41

A bekeritett számok éjjeli időt jelentenek.

„Épületasztalos segédek"

jövedelmező, állandó, télen át is tartó munkát találnak

Müller Ede,
épitési vállalkozónál Szombathelyen.

Kiadó lakások.

Kőszegen a Gyöngyös utcában egy **emeleti lakás**. mely áll 5 szoba és a szükséges mellék helyiségekből, továbbá a **földszinten** egy 3 szobás lakás és két 1—1 szabás lakás, ez utóbbiak esetleg butorozva, augusztus hó 1-jére kiadók.

Bővebbet e lap szerkesztőségénél.

Puha vagy kemény

fatuskókat

elfürészelésre a legmagasabb napi árak szerint

vesz

Müller Ferenc,
fürész és gyalutelep-tulajdonos.
Pámer-utca.

Emeletes ház

kerttel, Kőszegen Rajnis-utca 29. sz. azonnal eladó. Bővebbet **Róth Jenő** könyvkereskedésében.

Egy jó házból való fiu

Almási János vas- és fűszerkereskedőnél Czelldömölkön tánulónák azonnal felvétetik.

Német nyelvet birók előnyben részesülnek.

Egy utcai lakás,

mely áll 3 szoba, fürdő szoba, szép konyha és mellék helyiségekből, augusztus vagy november 1-ével kiadó.

Egy udvari lakás, kertbe néző, 2 szoba, konyha és mellék helyiségekkel augusztus vagy november 1-ével kiadó.

Két utcai szoba és konyha ugyancsak augusztus vagy november 1-ével kiadó.

Értekezhetni: Király-ut 746. sz.

Nyomdász tanoncnak

felvétetik egy jóra való fiu.

Rónay Frigyes
nyomdatulajdonosnál.

Köszvény-

és csúsz-bántalmakban szenvedőknek készséggel és ingyen szolgál fölvilágositással és utbaigazitással a gyógyulást illetőleg

Karl Bader
Jllertissen (Bayern.)

Császárfürdő **Budapesten.** Nyári és téli Gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő; modern berendezésü gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosviz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az Igazgatóság.

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult köszvenynel, csúznál és meghüléseknél, bedörzsölő-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegeklen K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.